

Bijlage bij collegebrief beantwoording van T25-029 en T25-030

Samenvatting

De verschillende kenmerken per scenario zijn hieronder op hoofdlijnen weergegeven:

Model	Kenmerken	Voordelen	Nadelen	Stabiele opbrengst	Administratieve lasten	Complexiteit uitvoering
1. Huidig systeem Hilversum	Vast bedrag per perceel van eigenaar	Eenvoudig, goedkoop in uitvoering. Duidelijkheid voor inwoners over te betalen belasting.	Niet kostendekkend t.o.v. vervuiling, kan voor kleine huishoudens oneerlijk voelen	Stabiel	Laag	Zeer eenvoudig
2. Eigenaar en Verbruik gebaseerd (zoals Utrecht /Wijdmeren)	Vast eigenaartarief + gebruikersdeel op basis van m ³ (staffel mogelijk)	Vervuiler betaalt, duidelijke link met gebruik.	Fluctuerende opbrengsten, afhankelijk van meetnauwkeurigheid. Hogere uitvoeringskosten.	Licht variabel	Hoog	Complex
3. Eigenaar en Gebruiker op basis omvang huishouden (zoals Leiden)	Vast eigenarentarief en Gebruikersdeel op basis van omvang huishouden	Omvang huishouden wel bepalend voor tarief.	Lasten van huurders stijgen.	Stabiel	Gemiddeld	Gemiddeld
4. Eigenaar en gebruiker op basis WOZ-waarde (zoals Arnhem)	% van WOZ-waarde	Koppelt aan draagkracht, administratief eenvoudig (WOZ-gegevens al beschikbaar).	Geen directe relatie met rioolgebruik, schokeffect bij herwaardering. Belang bij WOZ-waarde wordt groter, kostenstijging bezwaarafhandeling.	Variabel	Gemiddeld	Gemiddeld
5. Eigenaar WOZ-waarde (zoals Rotterdam)	Vast tarief tot waarde 50.000 en vast tarief waarde hoger dan 50.000	Objecten met lage waarde zoals garages worden ook in de heffing betrokken.	Geen directe koppeling met verbruik.	Stabiel	Gemiddeld	Gemiddeld
6. Gebruiker, waternverbruik, Oppervlakte-gebaseerd (zoals Soest)	Vast bedrag gebruiker per 500m ³ waternverbruik + Tarief gebaseerd op perceelgrootte	Aansluiting bij ruimtelijke belasting rioolstelsel.	Weinig relatie met daadwerkelijk waternverbruik, hoge uitvoeringskosten, onduidelijkheid bij belastingplichtige	Variabel	Hoog	Complex

Gedetailleerde uitwerking motie

Bij onderstaande uitwerking worden de voorbeelden genoemd in de motie uitgewerkt. Het gaat hierbij om de volgende modellen:

1. Huidige systeem Hilversum (eigenarenheffing vast bedrag)
2. Eigenarenheffing vast bedrag en gebruikersheffing op basis m3 waterverbruik (Utrecht/Wijdmeren)
3. Eigenarenheffing en gebruikersheffing op basis omvang huishouden (Leiden)
4. Eigenarenheffing en gebruikersheffing op basis WOZ-waarde (Arnhem)
5. Eigenarenheffing op basis WOZ-waarde (Rotterdam)
6. Gebruikersheffing vast bedrag per 500m3 waterverbruik en bebouwde percelen staffel (Soest)

1. Huidige systeem Hilversum (eigenarenheffing vast bedrag)

Sinds 2022 wordt de rioolheffing in Hilversum geheven naar een vast bedrag van de eigenaar. Voordeel hiervan is dat een grote groep belastingplichtigen bijdraagt waardoor het tarief lager vastgesteld kan worden. Voor 2021 was nog sprake van een heffing van een vast bedrag van de gebruiker van een pand. Bij een gebruikersheffing kan bij leegstand geen aanslag worden opgelegd, ook is er sprake van kwijtschelding. Per saldo is de groep belastingplichtigen bij een volledige heffing op basis van de gebruiker dus kleiner.

De uitvoeringskosten bij een vast bedrag van de eigenaar zijn laag. Ook weten inwoners en bedrijven op voorhand hoeveel belasting verschuldigd is. Huurders hebben het voordeel dat zij geen aanslag rioolheffing krijgen. In 58 gemeenten wordt rioolheffing alleen van de eigenaar geheven.

Huidige tarief 2025 = € 225,99

2. Eigenarenheffing vast bedrag en gebruikersheffing op basis m3 waterverbruik (Utrecht/Wijdmeren)

Een combinatie van een vast bedrag van de eigenaar en een gestaffeld tarief op basis van m3 waterverbruik is ook mogelijk. De gemeente Wijdmeren heeft dit voorbeeld als heffingsmaatstaf. De belasting wordt geheven vanaf een waterverbruik vanaf 601 m3. Hiermee worden alleen grootverbruikers in deze heffing betrokken. Ter vergelijking een huishouden van vier personen verbruikt op jaarbasis circa 200 m3 water. Onderstaande staffel is van toepassing voor Wijdmeren:

Gebruikersheffing - 601 – 1.000 m3	€1.198,00
Gebruikersheffing - 1.001 – 2.000 m3	€1.617,00
Gebruikersheffing - 2.001 – 3.000 m3	€2.211,00
Gebruikersheffing - 3.001 – 5.000 m3	€3.125,00
Gebruikersheffing - Meer dan 5.000 m3	€5.309,00

Ook kent Wijdmeren een heffing voor objecten die niet op het riool zijn aangesloten (€ 118,00 garageboxen). Het eigenarentarief hoger (€ 394,00) dan het tarief in Hilversum (€ 225,99). Het hogere tarief heeft met name te maken met het feit dat Wijdmeren een uitgestrekter gebied betreft waarbij de rioolheffing door in verhouding een kleinere groep wordt betaald.

De gegevens van het waterverbruik van Hilversum zijn op dit moment niet beschikbaar. Het nadeel bij een heffing (al dan niet gedeeltelijk) op basis van het waterverbruik is dat de uitvoeringskosten relatief hoog zijn. De gemeente is afhankelijk van gegevens van waterleidingbedrijven.

Verbruiksgegevens worden in het kader van de privacy alleen nog geanonimiseerd aangeleverd. De adressen komen niet altijd overeen met de adresgegevens van de gemeente. Dit maakt de heffing foutgevoelig. Vooraf is geen inschatting te maken wat het waterverbruik zal zijn. Dit kan betekenen dat de opbrengsten hoger of lager uitvallen.

3. Eigenarenheffing en gebruikersheffing op basis omvang huishouden (Leiden)

De gemeente Leiden heeft een vast tarief van € 81,00 van de eigenaar. Daarnaast is er een gedifferentieerd tarief naar de omvang van een huishouden (1 persoon € 68,--, 2 personen € 97,00 meer personen € 127,00).

De gemeente beschikt in de administratie over de omvang van een huishouden. Bij de afvalstoffenheffing is al een tarief op basis van omvang van huishouden van toepassing. De lasten kunnen verdeeld worden over zowel eigenaren als gebruikers. Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat de grootste groep eigenaren ook gebruikers zijn. Nadeel is dat huurders die nu geen rioolheffing betalen bij deze systematiek er op achteruit gaan.

4. Eigenarenheffing en gebruikersheffing op basis WOZ-waarde (Arnhem)

Het is mogelijk om de rioolheffing te bepalen op basis van de WOZ-waarde. Dit kan in de vorm van een percentage van de WOZ-waarde of een staffel op basis van de WOZ-waarde. Een heffing van de eigenaar, gebruiker of een combinatie van beide is mogelijk. Daarnaast is bij een percentage van de WOZ-waarde de mogelijkheid om wel of geen maximumtarief op te nemen.

Bij de WOZ-waarde als grondslag ontstaat een verschuiving van de lastendruk, namelijk naar draagkracht. Het is voor inwoners en bedrijven vooraf niet direct duidelijk wat de hoogte van de rioolheffing wordt. Bij een gebruikersheffing op basis van de WOZ-waarde ontstaat er ook voor huurders een belang bij de hoogte van de WOZ-waarde. Dit brengt hogere uitvoeringskosten met zich mee voor de afhandeling van bezwaarschriften tegen de WOZ-waarde. Een overstap naar een volledige of gedeeltelijke gebruikersheffing betekend voor huurders een lastenverzwaring. Deze groep wordt nu niet in de heffing betrokken.

5. Eigenarenheffing op basis WOZ-waarde (Rotterdam)

De gemeente Rotterdam heeft een gestaffeld tarief op basis van de WOZ-waarde. Panden met een waarde van minder dan € 50.000 betalen € 60,40. Panden met een WOZ-waarde van meer dan € 50.000 betalen € 302,20. Voordeel hiervan is dat kleine objecten zoals garageboxen ook in de heffing betrokken worden. In Wijdmeren worden deze objecten nu ook in de heffing betrokken in Hilversum zijn deze objecten vrijgesteld.

6. Gebruikersheffing vast bedrag per 500m3 waterverbruik en bebouwde percelen staffel (Soest)

De gemeente Soest hanteert een vast tarief per 500m3 waterverbruik. Het merendeel van de huishoudens en bedrijven valt hierbinnen. Alleen een beperkt aantal grootverbruikers heeft meer dan 500m3 waterverbruik. Daarnaast wordt een tarief gerekend voor het aantal m2 bebouwd perceeloppervlakte. De gemeente beschikt vanuit de WOZ-administratie over gegevens van het aantal m2 bebouwd oppervlakte. Qua uitvoering is dit echter een erg bewerkelijke en omslachtige methode van berekenen. Het is voor inwoners en bedrijven vooraf niet direct duidelijk wat de hoogte van de rioolheffing wordt.